

La rambla de Catalunya

(esport i ciutadania)

18 novembre de 1935
Barcelona

Aquest número ha estat passat per la censura

Segona època. Any III, núm. 65

Redacció i Administració: Rambla Canaletes, 13, pral. — Telèfon 14757

Impremta: Bot, 21 — Telèfon 13000

Preu: 20 cèntims

La posició de les esquerres en la pròxima batalla electoral

Carles Pi i Sunyer confia en un triomf esquerrà i en el recobriment per Catalunya de la seva legalitat autonòmica

per DOMENEC DE BELLMUNT

Quatre dies més

Unió, unió. Cal recordar que les esquerres desunides van perdre, podent guanyar!

—I no, doncs ja hi som. Si les eleccions són cada dia més una cosa unànime, quina ha d'ésser l'actitud de les esquerres per aparar?

—Una pregunta semblant sembla fèrtil per mitjà d'una enquesta, i de continuar per dir que la posició de les esquerres l'han de fixar els organismes responsables dels partits polítics.

—Però els partits estan integrats i dirigits per homes. I aquests homes poden oïnar, si volen, d'una manera personal.

—Jo crec que la vostra pregunta es contesta recordant que les passades eleccions legislatives encien una línia claríssima. Cal recordar que les esquerres desunides van perdre, quan, pel nombre de vots que sumaven, haurien pogut guanyar de molt. Les enquestes d'aquell error de línia, encara les patim avui, i tot sabem el que costa de rectificar el rumb que a causa d'aquella equivocació va prendre la política catalana.

—Aleshores voleu dir que són partidaris d'una unió esquerrana? Amb quin abast?

—Vol dir que personalment sóc partidari d'una unió i mai de desintegrar. Per altra banda les esquerres catalanes tenen ja la seva unió, i la seva unió és la seva força.

—En referència a les eleccions municipals, en les quals, anant juntes, van guanyar.

Cal assegurar la subsistència dels grans partits, però cal assegurar la subsistència de la democràcia.

—Carles Pi i Sunyer, en contrastar la nostra posició i després de dir-nos la frase transcrita anteriorment, medita alguns moments, i ens manifesta:

—Ara bé. La unió esquerrana plantejada en el moment oportú, resolvent amb tacte i desinterès per a tots, jo crec que els partits de masses, els grans partits, hauran de tractar aquesta qüestió amb un esperit comprensiu i generós, però que en canvi hauran de tenir compte en què a conseqüència de la barreja i la confusió del moment, no vulgui mal substituir-se la força arrelada i sòlida dels grans partits per una unió de grups petits. Tinc el convenciment que a una reunió nombrosa de forces atomitzades, és preferible, per a una democràcia, l'existència de menys partits, però forts, que en un moment donat s'uneixin sota la base d'un programa coincident.

—Així, doncs, la vostra fórmula de coincidència és...

—La de coordinar la necessitat d'una unió tan àmplia com les circumstàncies exigeixin amb la permanència indispensable dels grans partits polítics que formen l'estructura vertebrada i són els instruments insubstituïbles de la democràcia esquerrana.

La situació actual és deguda al fracàs de les dretes

Hem tornat a parlar dels problemes generals de la política espanyola, i el nostre interlocutor ens ha dit, en referir-nos a les causes de la descomposició de les forces dretes:

—Un dels factors més importants del moment és precisament aquest. El d'haver arribat a la situació en què ens trobem, no per l'acció de les esquerres, ja que ens l'han imposat, sinó pel propi desgast de les dretes. Tan adreçades que arribaren al Poder, i després no s'han sabut entendre, ni han sabut realitzar una obra mínima de govern. No hi ha ningú que avui pugui enganyar el poble, encara que tan sovint ho intenten, fent-li creure que en aquest període de contenció i de recolliment les esquerres hagin fet res contrari al desig que senten de normalització de la vida política. Totes les paraules dels dirigents han estat inspirades sem-

CARLES PI I SUNYER

pre per l'anys d'acabar una consulta electoral, i les multituds que s'han aplegat en els pocs dies anteriors, han referenciat pel nombre i l'importància la seva adhesió a aquest comportament de les esquerres.

Oposar-se a les eleccions seria portar a l'anarquia

La conclusió de les premisses anteriors és fatal:

—Coincidint el desgast i descomposició de les dretes amb la pujança de les forces esquerranes, la situació per al pròxim esdeveniment polític no pot ésser altra que la que resulti de les pròximes eleccions, que tot fa suposar que donaran majoria a les esquerres. Son els que vulguin oposar-s'hi els que poden provocar la perturbació. Els elements conservadors, com vos em recordaveu fa un moment, repetixen gairebé com a únic argument que el triomf de les esquerres provocaria "trastolals greus". Però a això cal replicar amb el que hem vingut dient sempre (sempre que la censura ho ha permès, naturalment), és

a dir, que els veritables perills poden produir-se de la continuació forçada d'una situació política que el poble rebutja. Quan es produïx una reacció esquerrana com la que els elements de dreta constaten i temen resulta sempre millor en oposar-se a la línia de marxa que endegaria la línia de marxa. Si la resistència a l'inevitable és prolongada massa i això provoca reaccions desbordadores la culpa mai no fora dels que procuren donar una sortida lògica i democràtica a la situació actual, sinó dels que la dificulten amb llur manca de visió i els egoïsmes partidistes. Són les dretes que en tindrien la responsabilitat. Però el contacte directe amb el poble, el saber com pensa i sent, em dona una gran confiança en que les esquerres donaran solució als problemes polítics espanyols i catalans.

Catalunya recobrarà plenament la seva autonomia

—Una pregunta important: Es referiré a l'esdeveniment de Catalunya, a la reconstrucció de la seva autonomia i a la resurrecció plena del seu Estatut... ¿Com ho veieu, vos?

—Així com tinc confiança en el restabliment de la vida constitucional i republicana, en una actuació de govern que, recollint les experiències del passat, tingui major eficàcia i sentit de realitat, també en tinc en que Catalunya recobrarà plenament els drets que la Constitució i l'Estatut li reconeixen. Es aquest un punt en el qual les esquerres catalanes no cediran un sol pas, encara que constem amb veritable satisfacció que tots els elements representatius de les esquerres espanyoles s'han aplegat al nostre punt de vista. I no està de més remarcar — acaba dient-nos Pi i Sunyer — com a replicació als que parlen amb menyspreu de l'obra catalanista d'Esquerra, que malgrat la suspensió del Parlament de Catalunya, la llei de règim transitori i l'aplicació pejorativa d'aquesta, resten en peu, les unes vint-i-cinc i les altres vint-i-set, les línies essencials de l'autonomia catalana, de manera que l'obra feta per les esquerres perdura, malgrat els esforços de les dretes per destruir-la, i està en situació de poder ésser fàcilment restaurada. No podia ésser d'altra manera, ja que per damunt de les contingències polítiques, acaba sempre per imposar-se la voluntat dels pobles.

Històries inversemblants

Els càrrecs de Catalunya

per GRANIER-BARRERA

IGNACI VILLALONGA

carlí, diputat de la Ceda, el nom del qual torna a córrer per a governador general interí de Catalunya.

solució no rulla. I si en un moment s'havia parlat d'alcalde, per un cantó, i governador-president per l'altre, o bé més originalment de governador-alcalde o president, o encara de president, alcalde i governador, a l'últim han trobat la manera de simplificar les coses. Ara es parla d'alcalde, de president, de governador, i encara hi afegeixen delegat d'ordre públic, que vindrà a ésser com un quart en concòrdia.

(Com, ja en aquest terreny de tranquil·la, ens plauria saber que farà el flamant i modest gestor d'Agricultura si una vegada que pot actuar li nomenen un comissari del blat. El conseller en propietat, company Co-

morena, no necessita pas comissaris per salvar el blat, el morec i l'arros catalans. Però no es tracta pas d'això, evidentment; ara per ara, no han pas de servir de res, i la pràctica demostra prou bé que aquesta afirmació no és gens temerària, perquè el país n'està molt tranquil·la.

Per aquest procediment han anat sortint persones tan venerables com el senyor Malquer — el qual té la virtut d'haver estat també president de la nostra Audiència fa cosa de... seixanta anys! — el senyor Guell, autoritats gestores ja en temps de la segona dictadura. I un ambaiador al Brasil que és diu Sales, el qual no és, malgrat que al principi tothom s'ho creia, el batallador dirigent dels Sindicats Lliures. I el senyor de Montau, apòstol de la Ceda, personatge claudicat i gairebé mític en la nostra galeria de "tècnics" racio-narials. I tants d'altres noms impre-vistos i sorprenents que ens omplien tot el setmanari amb llur simple relació.

Tot això només té un punt fosc. Que ningú no recordi que Catalunya és un país viu, amb cara i ulls, i amb una sensibilitat ciutadana molt afunada. No mirem ni les qualitats dels homes, ni la representació personal o política, ni la feina a fer — si n'hi hagués. Mirem que no senfadi la Ceda, o que aquell centret espanyolista de mala mena no tingui un càrrec menys que tal altre centret, o que el senyor Tal potser és de la Lliga i no ho diu, o aquell altre és monàrquic silenciós i la gent no se'n recorda. Entre tanta baluerna de noms, paradoxalment ha resultat el més respectable el del senyor Guell, bona persona, il·lustrat a la seva manera i despro-veït de maliciosa política. No parlem del senyor Malquer, que a part els sentimentalismes polítics excusa-

LA VANGUARDIA d'ahir deia, en la seva secció de Madrid, a la darrera hora:

"UN BANQUETE

Esta noche se ha celebrado un banquete a la memoria del general Pavía. En la presidencia se reservó el puesto de honor al difunto. Asistieron más de un centenar de militares.

Se acordó constituir la "Asociación de Amigos de Pavía", celebrar una reunión, como la de hoy, el día 3 de cada mes, y solemnizar especialmente el 3 de enero.

Se pronunciaron discursos, se dieron diversos vivas y el acto terminó sin incidentes."

La Vanguardia d'ahir deia, en la seva secció de Madrid, a la darrera hora:

"El Debate", òrgan diari de la J. A. P., amb l'objecte que la ideologia més amunt transcrita pugui ésser duta a realització, publica aquests anuncis — que nosaltres reproduïm gratuïtament — i així els seguidors del Gil Robles poden triar l'instrument que més els plagui per a poder realitzar això de "el puño armado a la altura de los ojos", que preconitzen aquests partidaris de l'ordre (?):

as brevemente a que cosa...

ASTRA
LA PISTOLA CREADA PARA DEFENDER EL ORDEN UNICATÓFICO, GUERRERO EN MADRID: TELÉFONO 13179

entre indios y

am. 2 tiras, todas plomo, pta. 80. Aproximada vista, próxima Monopolio. Apartado 45, EDAAR.

automóviles, precios. POLO, Buencarral, 8.

TANQUE
Con cargador de 10 tiros modernos y rápido para la defensa (p. de castigo). Ptas. 70 en armerías Ojanguen y Vidosa. El bar Representantes de la Casa "Winchester". Armas, municiones, patentes, internets y pilas secas

Una mesura exemplar que cal seguir-la també a Catalunya

La Secretaria del Partit espanyol d'Esquerra Republicana ha presentat una circular sobre admissió de nous afiliats, que ha estat aprovada en la darrera sessió de la Comissió Executiva.

Diu així:

"Recordant la Comissió Executiva pel nombre d'afiliats i adhesions que cada dia vénen a engrandir els files del Partit, ha acordat significar a vos a totes les agrupacions d'Espanya l'absoluta necessitat que les assemblees tinguin molt en compte, abans de procedir a l'admissió de nous afiliats, la solvència moral i formal política dels sollicitants, perquè Esquerra Republicana, fidel als seus principis i a la seva trajectòria, segueixi representant al país una conducta d'honestetat republicana i un exemple permanent de virtuts ciutadanes."

bles als seus anys ja havia estat honorat pels "salvats" de les esquerres amb la presidència de la Comissió jurídica assessora, exemple d'equanimitat que no esperem veure mai correspost pels reaccionaris que governen. Per exemple, no ens imaginem un Govern "patriòtic" de la Lliga nomenant president d'aquell organisme el senyor Companys, o el senyor Corominas, o el senyor Casanoves, o el senyor Amadeu Hurtado, o el company Josep Xirau, malgrat llurs coneixements jurídics acreditats i llur experiència política. Però no es tracta de si hi ha o no entre els candidats persones més o menys respectables.

Mentrestant, no sabem què pensará el senyor Cambó de tants tripijocs, si és que no està absorbit pel seu etern no-nat partit centrista. Per ara aquell famós ultimatum seu que expirava avui fa una setmana no ha donat resultats gaire brillants.

Jet i fet, potser que ens tornéssim a enamorar de les solucions automàtiques. Nosaltres proposaríem revirar les autoritats de fa cinc anys: Malquer, president de la Diputació Provincial; comte de Guell, amb el títol restablert, a l'alcaldia; governador, civil, aquell bon senyor Marquès Caballero que va poder presenciar amb l'Emiliapo s'enduia un rellotge per record; capità general, Despujol, etc. i renunciem a proseguir la llista per a tots els altres càrrecs actuals.

LA VERITAT SEMPRE RESPLANDEIX

El Teatre Campoamor, de Oviedo, fou incendiat per ordre de l'Ajuntament

Per la referència d'un dels darrers Consells de ministres, segons la trobem a "El Sol" hem esbrinat quelcom que convé, per estricte respecte a la veritat, posar de relleu. La referència d'"El Sol" diu el següent:

"El Teatre Campoamor, de Oviedo, per la seva situació, dificultava els moviments de les forces de Asalto instal·lades en un quartel pròxim, i per esta causa, obediendo ordens del propi Ayuntamiento, fue incendiado, para que desde él no pudiesen los revolucionarios hostilizar a las fuerzas al impedir los movimientos que se veían obligadas a realizar para contener a los revolucionarios."

"Política", de Madrid, ho comenta així:

"Es el propio Ayuntamiento de Oviedo el que plantea el asunto en esos términos al Gobierno, reclamando que sea éste quien atienda a los gastos de reconstrucción. Al Gobierno le ha parecido justa la solicitud. Lo será, sin duda; pero también es justo que se sepa, para que los mineros asturianos, tan despiadadamente tratados por cierta Prensa, no carguen con culpas que no son suyas. Muchas de las que se les arrojan sobre los hombres, las más deshonrosas y brutales, tuvieron que ser rectificadas después, no ya por exageradas, sino por absolutamente falsas. Ahora sabemos, por testimonio oficial, que tampoco fueron ellos los que incendiaron el Teatro Campoamor. Y no esperemos, ni nos importen, que la Prensa aludida destaque la noticia."

"El día 25 de octubre de 1934, de madrugada, se sacó de la cárcel de Sama de Langreo a un número determinado de señores, entre los cuales figuraban los siguientes: don Gerardo Noriega, don Tomás Centeno, don Candido García, don Alejandro García Fernández, don Celso Rodríguez, don Angei Vallina, don Faustino Fraile, don Dimas Yáñez, don Benjamin García, don Agustín Amil Felto, don Luis Vallina, don Honorio Vallina, don José Meana y un hijo suyo, don Antero Valde, y un señor Borrajo, cuyo nombre ignora. Estos señores sacaron de la cárcel de Sama de Langreo conducidos; no entraron en ninguna otra parte. ¿Qué ha sido de ellos? Este es un hecho denunciado por mí. A estos señores se les encorrió, a todos ya cadáveres, enterrados en una escombrera que existe entre Tullia y Carbayín, al lado de Sama de Langreo. ¿Quieren los malos? ¿Obediendo a qué sentencia? He ahí un hecho de extraordinaria gravedad, que yo no he denunciado nunca en ningún mitin, sino que lo he hecho ante las autoridades supremas de la República, y gracias a mí se inició un proceso."

(Del discurs de Gordon Ordax, reproduït textualment del "Diario de Sesiones".)

Advertiment als mestres

El Sr. Codo'ar

L'Ajuntament governatiu aprovà l'altre dia un dictamen — amb l'informe en contra dels caps letrats que el qualificaren d'anticonstitucional — concedint subvencions per valor de 600.000 ptes. a les escoles particulars, amb vistes a que vagin a parar totes a les confessionsals.

Potser no caldria dir-ho perquè els mestres particulars ja es deuen haver adonat que el que vol al senyor Codo'ar és carregar-lo i vet per el que és de diners no en veuran ni un.

Només ha de pensar que en pressupost, aquestes 600.000 pessetes, no hi són. Que no es fa pressupost nou, sinó que es prorrogua el darrer en el qual aquesta consignació no hi és.

I finalment que suposant es trobessin aquestes pessetes, l'Ajuntament d'esquerres que vindrà — Ajuntament popular — no les pagarà, perquè el primer acord que prendrà serà el d'anular aquest acord pre ara, perquè va contra la Constitució.

Ho advertim perquè després no diguin que no se'ls ha avisat.

Ordre de detenció contra l'escriptor Manuel D. Benavides

Davant el Jutjat número 11, que entén en la denúncia formulada pel fiscal contra l'escriptor Manuel D. Benavides, autor dels llibres "La revolución fue así" i "El último pirata del Mediterráneo", declararen els impressors que els editaren. Ambdós declararen que l'edició d'aquestes obres la feren per encàrrec del propi autor i segons la llei d'impremta. I cobraren en tres terminis l'import total de l'edició.

El jutge ha dictat ordre de detenció contra el senyor Benavides, el qual es troba a París.

Demà fa dos anys que 5.197.904 ciutadans votaren la candidatura d'esquerra, i només 4.696.678 ciutadans votaren la candidatura de dre a.

"La Rambla de Catalunya" a París

Dels "ostaci" croates als feixistes traficants en lires

(Del nostre servei especial)

París, novembre. Quan això serà publicat a Barcelona, el procés contra els "ostaci" — que tindrà lloc el 18 de novembre davant el tribunal d'Aix de Provença — ja haurà començat. Hauria d'ésser un procés clamorós i capaç de llançar vives espurnes de llum sobre certes obscures misterioses retroscenes del feixisme internacional. Però no es farà res, i la premsa — la que està informadíssima — o bé en parlarà amb quatre línies entre les notícies de poca importància, o bé callarà del tot. Al lector català, aquest nom "ostaci" (llegiu "ostaki") sona, no o gairebé es demanarà quina mena de besties... polítiques són aquestes. Satisfarà de sobre la curiositat: els ostaci són feixistes croates i el procés que tindrà lloc a Aix de Provença fa referència a l'assassinat del ministre francès Barthou i del rei Alexandre de Iugoslàvia. La vida intensa que estem condemnats a viure ens fa oblidar massa coses com aquest atemptat de Marsella. A fer-ho oblidar contribueix la diplomàcia dels diversos països, i sobretot la gran premsa, sempre prompta a donar serveis precisos i impagables als qui tenen el poder.

Quin interès tenia la diplomàcia a fer oblidar un fet tan execrable com el doble assassinat de Marsella? En aquell temps, a Catalunya hom estava concentrat en els esdeveniments revolucionaris que agitaven els pobles d'Espanya, així no és estrany que passés una mica desapercebut un atemptat com el de Marsella, que hauria pogut llançar Europa en una mar de sang. (I en l'àmbit dels fets, aquests i dels iniciadors del crim, era aquesta la principal finalitat!) I fou per tal que els iniciadors no fossin descoberts que la diplomàcia ho silencià. Dintre els límits en que es troba la premsa a Espanya, n'hi hauria de formar els lectors de LA RAMBLA DE CATALUNYA sobre els precedents de l'atemptat. Començarem per aquesta pregunta: ¿Què és i on és el doctor Antè Pavellix?

Antè Pavellix era un advocat de Zagreb pertanyent al partit croata, i com tots els croates apassionats de la política. El que aleshores era Banat de Croàcia estava incorporat al regne d'Hongria (és a dir, a la doble monarquia austro-hongaresa) i gaudia de certa llibertat autònoma que els magiars volien sempre restringir, de manera que entre les dues nacions existia una lluita oberta. Es comprèn: Budapest dominava els croates, que se sentien amb raó políticament menys avançats que els magiars, i miraven la petita Sèrbia com la meta suprema dels seus ideals nacionals. Els croates i els serbis tenen una llengua comuna: la literatura, en canvi, és diversa, ja que els croates se serveixen de l'alfabet llatí i els serbis del ciríl·lic. Fora d'això i d'algunes diferències dialectals, fonèticament els idiomes són iguals. Els croates tenen, doncs, roig d'aspirar a la unió amb Sèrbia malgrat que aquesta els fos inferior culturalment. I així després de la guerra, la Croàcia fou incorporada a Iugoslàvia, i el somni de redempció nacional semblava aconseguit. Però succeí a Croàcia, com a tants d'altres països "redimits" després de la guerra: els "alliberadors" els imposaren uns lleis i un règim tan contraris a la seva ideologia i costums que ben aviat de "germans alliberadors" passaren a ésser anomenats "col·lectors torturadors". Tots les classes socials de Croàcia se sentiren humiliades del règim opressor i un sentiment de rebellió col·lectiva es difongué per tota la gran província i aleshores passà a altres.

D'aquest estat de coses volgueren aprofitar-se les velles romanescs de l'ex-monarquia austro-hongaresa, sempre a punt per pescar en aigües tèrboles. De moment, aquestes deixalles sobrevivents del més gran desastre que conèix la història semblaven mortes i el sol pensament era un dia poguessin ressorgir semblava ridícul. De fet, si el govern de Belgrad, en comptes d'obeir la voluntat de la "Mà Negra" (l'organització feixista-militar que organitzà el regicidi del rei Alexandre Obrenovitch i la seva

BARTHOU, assassinat a Marsella quan acompanyava el rei Alexandre

muller, la reina Draga, i d'aleshores — 1903 — comanda a Sèrbia) haguessin donat a la Iugoslàvia un règim de sana democràcia, ni els derituts de l'ex-monarquia austro-hongaresa ni haurien pogut ressorgir ni les condicions econòmiques del país ni serien el que són. Però la Iugoslàvia tenia un trist vis-a-vis: Itàlia feixista. En els primers anys del govern de Mussolini, la Itàlia feixista preparava una sèrie d'intrigues per a imposibilitar la vida al nou estat iugoslau. Mussolini somnava la conquesta dels Balcans, estenyia pactes d'amistat amb el Negus i aspirava a dominar l'Europa central. Per arribar a això havia de destruir l'hegemonia de França sobre els nous Estats successors de l'ex-monarquia austro-hongaresa. D'aquí l'aliança amb Hongria (dominada per l'oligarquia fidel als Habsburgs en l'odi al poble magiar que no reix a alliberar-se d'aquelles cent cinquanta o dues-centes famílies que l'oprimien des de fa segles), la conquesta moral de l'Albània i l'aliança secreta amb els clericals austríacs, tots famolencs de destruir la democràcia. El pla de la Itàlia feixista d'aleshores era atacar Iugoslàvia per dues parts: per Albània amb la complicitat d'Acmed Zog, fet rei per... Mussolini, i a l'Austria les tropes italianes haurien hagut de reunir-se amb les magiars i tallar el pas de l'exèrcit txecoslovac aliat dels iugoslavs.

Mentre aquests plans eren encara en embrió, "periodistes" italians feren "servet" especial a Iugoslàvia i descrivien aquell país amb els colors més foscos. I recordarem que un d'aquests "periodistes", un tal Mario Nordio, del "Piccolo", de Trieste, deia en una correspondència que era impossible de desunir el poble iugoslau ja que quan es tractava de combatre Itàlia se sentia absolutament compacte.

Calla rompre aquesta unió compacta fos com fos. Els anys 1927-28 començà a entrar en activitat el doctor Antè Pavellix. Viu a Viena com a pròfug polític en el districte quart de la capital austríaca, en una casa de la Weyringergasse per ésser precisos. Però mentre per a la majoria dels pròfugs polítics de tota els països la vida és un martiri de misèries i d'humiliacions, per al doctor Pavellix és una font d'ingressos. Es rebut i rep les més altes personalitats de la política austríaca; fa de gran senyor i prepara tota la llarga sèrie d'atemptats que ocorregueren sobre les línies ferroviàries de Iugoslàvia. Contra la dictadura de Belgrad? Sí. Però a favor d'una altra dictadura: la dels Habsburgs! Junt amb Pavellix treballaven alguns generals de l'exèrcit austríac i alguns peïsos grossos de la noblesa. El doctor Pavellix visitava Budapest i Itàlia. Torna després a Viena. Dos o tres dies després esclaten bombes a Iugoslàvia. La rebellió dels croates contra els serbis és cantada, exaltada i descrita per tots els diaris clericals i de dreta de la República austríaca. La premsa d'esquerra comença a cridar contra l'activitat criminosa d'aquest pròfug polític que gaudia de tants privilegis. No serveix de res: el govern Belgrad, el de Schober i els altres cristiano-socials protegien sense escrúpols el doctor Antè Pavellix. Després d'una llarga i sagnant sèrie d'atemptats, té lloc un procés clamorós a Zagreb. D'aquest procés resulta:

1) que els executors dels atemptats havien rebut armes i instruccions d'Itàlia; que tant a Itàlia com a Hongria existien camps de concentració per a l'ensenyança militar dels "ostaci"; 2) que al cap d'aquesta organització terrorista es trobava el doctor Antè Pavellix, resident a Viena; 3) que aquest mateix Pavellix feia freqüents viatges a Itàlia i Hongria; 4) que tots els autors dels atemptats

fins aleshores descoberts havien tingut relacions amb ell i havien estat pagats per ell. A partir d'això, Antè Pavellix desaparegué de Viena. Més tard se sap que viu a Berlín on publica un periòdic de propaganda. Els dos camps de concentració, l'un a Itàlia i l'altre a Hongria, continuen funcionant, adhuc després del procés revelador. Adhuc la sèrie d'atemptats continua. El pla és aquest: Iugoslàvia serà disgregada la primavera del 1933. Així els atemptats s'intensifiquen. Però no troben correspondència en el poble croata i el pla, més encara que fallir, agonitza. Amb la complicitat dels clericals en el poder a l'Austria el feixisme italià reix a escombrar la democràcia de la República danubiana, mentre Hitler pren el poder a Alemanya. Mussolini triomfa en tota la línia.

Però arriba el juny de 1934 i sobre les aigües tranquil·les de Viena es troben els dos dictadors Hitler i Mussolini. El seu col·loqui serà potser per a sempre un misteri; però els fets que se'n següen són la desfeta irremediable de dotze anys de política exterior italiana. Mussolini havia de fer un tomb i cercar refugi en aquella república francesa que fins aleshores havia combatut. Però les forces preparades per ell durant la seva anterior política continuaven treballant encara que ell no volgués.

Així arriba l'atemptat de Marsella. Louis Barthou i Alexandre de Sèrbia cauen colpits pels trets de dos "ostaci". El sumari sobre i tot seguit es descobreix que l'arma homicida havia estat comprada a Itàlia, a Trieste, a la botiga d'Angelini i Bernardoni, carrer Mazzini. Noteu-ho bé: a Itàlia sense el permís del govern no es ven ni tan sols una pistola. Fobert per capar pards! L'assassinat Kelemen, en canvi, comprava a l'assentada bol-

El rei ALEXANDRE de Iugoslàvia, assassinat a Marsella l'octubre del 1934

ga una pistola-metralladora darrer model, capaç de disparar vint trets en pocs segons! És més: el assassinat havien arribat a França des d'Itàlia. Pitjor encara: el doctor Antè Pavellix se trobava a Torí! Sabuda aquesta darrera circumstància, funcionaris de la policia francesa es traslladaren a Itàlia i tramitaren la detenció de Pavellix. Aquest fou arrestat, però el govern italià no permeté que els funcionaris de la policia francesa parlessin amb el delinqüent i hagueren de tornar-se'n a França sense ni tan sols haver-lo vist. Per la seva part, el govern italià declarava netament: el doctor Pavellix no serà lliurat per extradicció. Des d'aleshores que hom no sap què s'ha fet de Pavellix. Se sap que el govern iugoslau amenaçava de fer un escàndol a Ginebra, i que desistí gràcies als bons oficis del senyor Laval, el qual havent reeixit a fer canviar de política, Mussolini volia recompensar-lo evitant-li aquest desplaçament. Des d'aquest moment la diplomàcia fa tots els possibles per oïegar l'assumpte, i l'atemptat can en l'oblit. El procés de l'assassinat Kelemen tindrà lloc en una petita sala, en una petita ciutat de província, lluny de la curiositat pública. La gran premsa no hi enviarà reporters, i el procés passarà desapercebut. Però nosaltres el seguirem i n'informarem el lector.

AMEDEO ANGELI L'ANIVERSARI DE LAYRET

El Comitè Pro-Monument i Institucions Franceses Layret, en la propera jornada del 30 de novembre, retrà l'homenatge a Francesc Layret, l'immobilable marit de l'Àfrica, de la pàtria commemorant així la data de l'aniversari del seu traspass.

Tots aquells ciutadans que hi vulguin contribuir poden trametre lliure adhesió al Comitè, domiciliat a l'Ateneu Enciclopèdic Popular, Carme, 30.

El Comitè també es creu en el seu deure manifestar a l'opinió que, degut a les especials circumstàncies que estem travessant, no ha estat possible la inauguració del monument projectat. El grup escultòric, ja de fa molt de temps, està acabat. Esperem, però, hores oportunes per anar completant la nostra obra.

Com a nucli obra la subscipcio que totalment: 55.340 83 pessetes. Esperem la cooperació de tots aquells que encara no han aportat llur petit esforç.

Les acusacions del diputat Gordón Ordax

El discurs del ministre de la Governació De Pablo Blanco Banco

Reproduïm de "El Debate", que el reproduïm del "Diario de Sesiones" del dia 13 del corrent el text següent del discurs pronunciat pel ministre de la Governació, senyor de Pablo Blanco, contestant al senyor Félix Gordón Ordax.

Diu el ministre de la Governació:

"El señor Gordón Ordax, durante el tiempo en que dice que no podía hablar, se dirigió por escrito al jefe del Estado, y en la carta con que remite su escrito aparecen frases como ésta:

"La prolongación desmesurada del mismo impuesto por decisión gubernativa a las diversas tribunas populares, permite se siga cometiendo, impunemente, por autoridades indignas, toda clase de crueles vejámenes contra el proletariado, detenciones arbitrarias, apaleamientos furtivos, desahucios ilegales, expulsiones bárbaras..."

Esto no son, a mi entender, acusaciones concretas contra el arbitrio exagerado de poder de un funcionario, de un agente de la autoridad. Pero es que además en el escrito que con esta carta envía se encuentran párrafos tan manifestamente exagerados, tan injustos a mi juicio, tan absolutamente falsos, como estos que voy a leer:

"La enorme gravedad de la situación creada por la represión en las provincias de Asturias, León y Palencia no me permite esperar más tiempo silencioso en incurrir en táctica complaciente con el crimen." (Rumores.)

"Pero yo condeno también, y con más severidad aún — a mayor autoridad la responsabilidad ha de ser mayor — los crímenes cometidos por la represión. El pueblo que ve que mientras se enjuicia, se castiga a los delincuentes de la primera, ni siquiera se permite hablar de las delincuencias de la segunda, y de ello se saca conclusiones que a la República interesan desvanecer pronto para marcar bien la línea divisoria entre su criterio de responsabilidad para todos y el criterio de impunidad para las autoridades. (Rumores.)

"En las cárceles más importantes de Asturias, León y Palencia estuvieron ingresando durante mucho tiempo y todavía gotas, presos bestialmente machacados a golpes, unos por la guardia civil en el momento de la detención, otros dentro de los cuarteles de dicho instituto o de los guardias de asalto, y bastantes en las comisarías de inspección y vigilancia. Muchos de ellos, hasta de los no matriculados, han tenido que firmar declaraciones que desconocen, las cuales se les presentaron redactadas de antemano, sin que se les permitiera ni leerlas; por pretender algunos recibieron palizas suplementarias. Tengo un caso documentado: el de José María Suárez-Valverde, que más adelante refirió minuciosamente lo que le acaeció en la detención de declaraciones. Vale este caso práctico por todas las negativas que oficialmente se pretenda imponerme.

"En Mieres, en Turón, en Sama, en San Martín del Rey Aurelio, en Trubia, en Pola de Lena, en Laviana, en Sabero, en Pola de Gordón, en Santa Lucía de Bembibre, en Matanzas, en Veneros, en Guardo, en Barro, en Santullán, en Aguilar de Campoo y en otros lugares de las provincias de Asturias, León y Palencia, se ha golpeado inhumanamente a los detenidos para arrancarles declaraciones o por el sádico goce de estos reclusos de haber sido encarcelados. Para algunos de estos reclusos se ha habido ni siquiera un ransano de paz en las cárceles. Dentro de ellas, al menos dentro de las de Oviedo y Astorga — han seguido sintiendo el contacto del vergajo. Más aún. No se respeta ya ni el recinto de la cárcel. Un ejemplo: Teófilo Rodríguez, presidente de la Juventud Socialista de Santa Lucía (León), después de estar preso en la cárcel de dicha capital, fué extrahido de ella el día 7 de noviembre, a las ocho de la noche, llevando en automóvil al cuartel de la guardia civil de Santa Lucía, apaleado allí a conciencia y devuelto otra vez a la cárcel de León la misma noche a las doce.

"Y han sido siempre, o casi siempre, los simples obreros de la masa — no conozco más casos de intelectuales matriculados que el de don Javier Bueno, que conté más adelante, y el del maestro de Sabero (León), don Baudilio Riesco, a quien dejaron medio muerto a palos — los que han tenido que soportar tamaño ultraje a su dignidad ciudadana. En ningún código actual está escrita la pena de apaleamiento. Jamás habrá figurado como medida preventiva contra supuestos delincuentes. Pero la realidad nos dice que después de los últimos sucesos revolucionarios se ha aplicado con una extensión y una intensidad que han de alarmar agudamente a toda conciencia democrática. (Rumores.)

"Como prueba de la crueldad de la represión en los pueblos de este Concejo, basta decir que una de las torturas que emplean con los detenidos consiste en amarrarles las manos por detrás del cuerpo y después colgarlos, el cuerpo pendiente de las manos así atadas. En esta posición forzada de las articulaciones, ligamentos y músculos que ha de ocasionar a los colgados dolores insuportables, los golpean con los látigos y otros elementos contundentes. Se les tiene suspendidos y pegados por periodos de duración entre dos y nueve horas consecutivas.

Según mis noticias, este procedimiento de martirio se ha empleado en los pueblos siguientes: Vega del Ciego, del Concejo de Pola de Lena y Valdecaba y Cenera, del Concejo de Mieres. En estos dos últimos pueblos, después de quemar el mobiliario del centro obrero y hacer pasar por entre las llamas a varios de los detenidos, los colgaron y apalearon

La qü stió monetària

Un moment perillós

per VICENÇ BERNADES

Una de les raons que més sovint s'invoquen per a justificar la continuació de l'actual govern i la d'aquestes Corts, que ja no tenen cap sentit polític per a la seva existència, és la necessitat que s'acabi la tasca econòmica que s'ha emprès.

Fins ara els projectes Chapaprieta no s'han mogut d'una esfera purament financera, i en l'ordre econòmic hauríem de considerar-los més aviat com una nova causa de les que contribueixen al desgavell econòmic actual, car tot el que sigui reduir guany i ingressos — si o pot obeir a necessitat financera — és sempre una obra de perturbació, i per tant antieconòmica. Volem dir amb això, que en tot cas el senyor Chapaprieta s'haurà proposat una reducció en les despeses financeres, però no pas una obra econòmica, car els seus resultats poden ésser totalment oposats.

A més, una obra econòmica no guarda forçosament una estreta relació amb el problema financer. Als EE. UU., per exemple — i ho retriarem perquè és un cas típic — el president Hoover s'albava d'anivellar els pressupostos de l'Estat sense tenir en compte les repercussions de la fam que s'estenia pel país. El seu successor, el president Roosevelt, ha augmentat el Deute de l'Estat en proporcions considerables, però en canvi ha aconseguit reintegrar al treball uns deu milions d'obres parats.

I és que la preocupació financera era el mòbil de Hoover, el conservador; la d'obrir i escapar-se a tota les capes socials necessades del país ha estat l'objectiu de Roosevelt, el renovador; el "revolucionari", com el titllen els seus enemics.

Avui el senyor Chapaprieta, a través dels seus projectes, no ens demostra més que un afany d'ordenació financera; abstenim-nos d'emetre cap judici desfavorable, perquè aquestes qüestions són prou complexes de per si i tenen sempre el cantó bo i el cantó dolent. Adhuc podríem dir que en unes circumstàncies polítiques normals, el gest de Chapaprieta seria digne d'elogi. Avui cal considerar-lo desplaçat perquè el deute del país planen problemes d'importància suprema en l'ordre polític general.

Després d'aquestes salvetats, volem admetre per un moment com a bones les argumentacions que s'han fet per a ajornar la solució del problema polític a pretext d'aquesta ordenació financera. Ara bé: ens trobem que en el mateix moment que es vol posar ordre a les finances de l'Estat,

Aquesta xifra, molt crescuda per al nostre potencial monetari, no és un deute de particulars i comercials, no; aquestes ja fa temps que tenen pagades les quantitats deutes a llurs bancs, i els bancs, obligatòriament, les han tramessos a posades a disposició del Centre de Contractació de Monedes. Aquest organisme, que constitueix el monopoli de la moneda estrangera, es declara impotent per a trobar-la, i així es troben els comerciants de fora que fa vuit mesos que no cobren.

Què vol dir això? Que de fet l'Estat es troba en una suspensió de pagaments envers l'estranger.

He vist cartes d'Anglaterra i Holanda advertint a llur clientela que no els vindran més ni els reemborsos dels deutes pendents. El client d'aquí ha de dir que es el pagat al seu dia i que es el del Centre de Contractació de Monedes. A aquesta situació hem arribat al cap de dos anys de governar les finances.

Seria notablement injust voler carregar la culpa d'aquesta anormalitat al senyor Chapaprieta. És la conseqüència de tot el desgavell que s'ha vingut produint en l'administració del país en aquesta lamentable etapa. Però no deixa d'ésser un contrast entestar-se a mantenir un equívoc semblant a pretext d'una ordenació, anivellació, sanejament financer (diguem com es vulgui), quan el signe monetari del país es troba sota l'amenaça del descrèdit que representa el no pagament d'uns deutes contrats amb l'exterior.

(Aquest article, escrit la setmana passada, no es publica per manca d'espai, però la seva actualització augmenta amb el plantejament d'un debat al Congrés sobre aquesta matèria qüestionària.)

Com funciona la premsa feixista

Segons l'"Anuario della Stampa Italiana", Itàlia posseeix 61 diaris. Per a una nació de quaranta milions d'habitants convindrem que són pocs, sobretot si es considera que Barcelona per a ella sola en té més de deu. I encara cal advertir que en la suma hom ha comptat també diaris que amb nom divers són el mateix en tres edicions (com és "Piccolo" de Trieste). Però encara que semblin pocs els diaris italians sempre són massa, ja que tots diuen sempre el mateix. En qui en lleixen, ja cal que no en lleixen cap altre.

L'oficina de premsa del govern (adscrita al ministeri de Propaganda) regula a base de circulars manant als directores (són maneres de dir) el que deuen escriure, el que no deuen escriure, l'espai que han de donar a les notícies i articles, i per fi els caràcters amb que han d'ésser impresos. Degut a això, qualsevol opinió exposada en un diari és sempre volguda o almenys aprovada pel govern. El diari "Giustizia e Libertà", òrgan d'un grup de refugiats polítics de París, ha publicat una d'aquelles circulars per demostrar quin cas podem fer de l'anomenada "opinió pública" italiana.

Traduïm de "Giustizia e Libertà", la circular intercalant-la amb observacions nostres:

"23 d'octubre. — Cap comentari al discurs de Hoare. (Es el discurs pronunciat a la Cambra dels Comuns, amb el qual el ministre anglès desmentava la diplomàcia feixista.)

Comentar el comunicat sobre films italians. Donar relleu a la "Stefani" (l'agència telegràfica del govern italià), sobre la conducta del Brasil respecte a les sancions.

Repndre les notícies de l'agència de Roma en esguard a França i les sancions. (Aquestes notícies deien que a París s'iniciava un moviment contra les sancions.)

"24 d'octubre. — No us ocupeu dels discursos de Hoare, Baldwin i Eden. Interesseu-vos per la commemoració de Giacomo Boni, que farà demà a París el comte de San Martino."

Les coses que passen

A favor de Javier Bueno

En el banquet amb què fou obsequiat Antonio Espina a Madrid, per haver estat alliberat després d'haver complert el mes de presó a què fou condemnat a instigació del cònsol d'Alemanya a Bilbao, l'il·lustre escriptor tingué paraules de record per al periodista Javier Bueno "que actualment — digué — se encuentra a punto de ir a uno de los penales más horribles de España, el de Pamplona", i animà a tots a lluitar perquè aquest trasllat no es porti a terme.

Després de l'afer Strauss,

l'afer Tayá

"Política" escriu:

"Según referencias, no confirmadas oficialmente, el que fué alto funcionario de la Dirección de Colonias señor Nombela — cuya irreprochable actuación en el asunto de la indemnización al señor Tayá le valió ser destituido del cargo — ha dirigido un sensacional escrito al presidente de las Cortes, en el que hace revelaciones de gran interés respecto a la intervención que tuvo en el asunto el ex subsecretario de la Presidencia señor Moreno Calvo, y afirmando que de todo lo ocurrido tuvo conocimiento oportunamente el señor Gil Robles.

Se ignora qué trámite ha dado el señor Alba a este importante escrito, del cual se desprenden, al parecer, graves acusaciones."

Es perillós equivocar-se.

Hi ha llet fresca de 1. de 2. i de 3. classe, com hi ha també diverses classes de llets condensades.

NO FACI FALSES ECONOMIES!
LA SEVA SALUT VAL MÉS!

Compri sempre llet condensada

LA LECHERA

la més rica en crema,
la més nutritiva, pura i saniosa.

NOVA I GRAN URBANITZACIÓ A BARCELONA

Torre del Baró

Quaranta milions de pams quadrats de terreny rodejats de pins, els dividim en solars per a cases baixes a 10 cèntims pam. Signades les escriptures de 400 solars com a regal davant el notari Sr. Alcover degut a les múltiples demandes, continuem a benefici del públic donant els solars com a regal a 10 cèntims pam. Lliure de despeses i amb el lliurament de plans i escriptures a l'acte.

DESPATX: CORTS CATALANES. 602. quart. Telèfon 21309

Testimonis de la U. R. S. S.

Un estudiant cataà a Moscou, la ciutat del món on hi ha més estudiants

Sis mesos en una Escola d'Arquitectura

Tots els obrers, àdhuc les dones casades, poden estudiar una carrera, perquè l'Estat subvénia amplement les necessitats dels estudiants.

per FREDERIC F. SUTACÓ

Pela temps que tenia intenció d'anar a estudiar a Rússia, vaig iniciar gestions per a informarme de la manera com podria aconseguir-ho. Quan, casualment, vaig llegir en el "Journal de Moscou" que el Comissari del Poble de l'Educació Pública havia reglamentat l'admissió d'estudiants estrangers a les Escoles Superiors i Universitat de la U. R. S. S., això em va animar, i el mes de gener d'aquany em vaig dirigir a París, des d'on em va indicar l'"Intourist" (Compania Turística Soviètica) organització encarregada de facilitar la residència d'estudiants estrangers a Rússia. Al cap d'uns quants dies tenia enllestida la documentació i preparat el viatge. Tres dies i mig vaig estar de París a Moscou, canviant de vagó a Niégolov, frontera russo-polonesa. Abans, a Varsòvia, vaig trametre un telegrama a Georgi Kataiev, professor d'Història de l'Art a l'Escola Tècnica d'Arquitectura de Moscou, en la qual jo pensava ingressar. Amb aquest professor vaig sostenir correspondència. Coneix bé l'idioma castellà i es va prestar a ajudar-me.

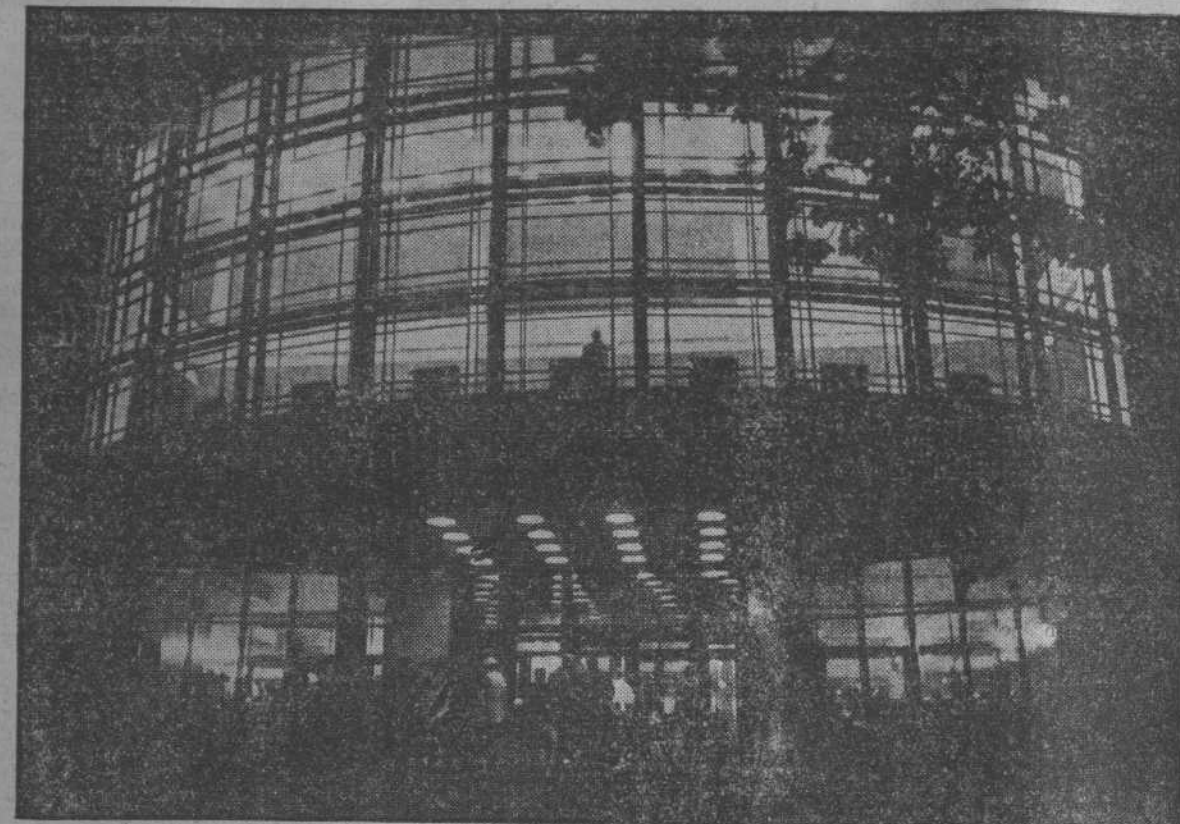
Un cop a l'estació de Moscou vaig dirigir-me a l'Hotel Novo-Moskovskaya. Vaig experimentar vives impressions en veure la capital roja, d'aspecte a mitges oriental i modern, un dia hivernal en tota la seva cruïra.

El mateix dia que vaig instal·lar-me a l'hotel va venir a trobar-me el camarada professor. Va ésser el primer rus amb qui vaig tenir amistat. Alt, jove, nús clar, de mirada un xic infantil, Georgi Kataiev em va explicar en perfecte castellà però en forma una mica sentenciosa detalls de la vida russa. Em va dir que era un enamorat de les coses d'Espanya. Va recitar versos dels nostres poetes i es va estendre en comentaris sobre les joies artístiques de Catalunya. Invitava a conèixer la seva biblioteca, em va sorprendre la riquesa d'obres espanyoles. Quedarem que vindria a buscar-me per anar a l'Escola d'Arquitectura a sol·licitar la meua admissió en qualitat d'alumne. En efecte, amb la seva companyia vaig anar a l'Escola, situada al carrer de Txavolovka, no molt lluny de l'Hotel.

Encara que havia llegit i m'havia estat contades les principals característiques de l'ensenyança russa, sempre en l'ànim queda algun dubte. I són tantes les coses que es diuen de Rússia i de tan diverses maneres! Per això va interessar-me principalment constatar que eren propietaris, homes i dones gairebé en la mateixa proporció, els qui estudiaven carreres que, com la d'arquitectura, són als nostres països completament masculines. Aquest fet, el vaig poder comprovar en tota la seva amplitud per a totes les ensenyances.

Vaig ésser presentat al camarada Agababov, director de l'Escola, al secretari administratiu, camarada Stanov, al secretari polític i a diversos professors. Em tractaren molt amablement, i encara que amb prou feines els vaig entendre, vaig notar que hi havia desparat en ells cert interès. No van posar cap inconvenient a la meua admissió, però m'advertiren que posar en seria difícil adaptar-me a la vida d'estudiant soviètica, donada la meua formació en un ambient tan distint.

Els professors van voler comprovar la meua capacitat en el dibuix artístic, per a la qual cosa em van fer entrar a dibuixar una mica, en una classe de còpia de figura del natural. Aleshores els estudiants s'adonaren de la presència d'un alumne estranger. El professor va interrompre la classe pocs minuts i junt amb els alumnes em convertiren en l'objecte de l'atenció general. Jo, que en aquell moment no tenia al meu costat el professor amic, vaig sentir-me un xic còlid, sense poder dir ni entendre res. Però, com que em demostraven molta cordialitat, la meua actitud va consistir a repetir somriures. Amb dibuixos i gestos em van convidar a esmorçar i patinar en llurs camps d'esport. Els alumnes pensaven que em seria molt difícil estudiar sense conèixer el seu idioma, però una noia es va oferir de seguir-me a ajudar-me a aprendre'l. Shina, que així s'anomena, és una bella ucraïniana de Kiev, de tipus alt, bruna, i molt afectuosa. Ens veiem en un s'hotel, l'Hotel, i pacientment m'anava

ENTRADA AL PALAU DE LA CULTURA PROLETÀRIA

anomenant les coses. Més endavant, quan ja podia conversar amb ella, em va explicar que no s'havia avarit gens en els primers temps, perquè li feia gràcia tenir amistat amb un espanyol fet un xic exòtic. Alguns nits la convidava a sopar i es quedava fins tard per escoltar el jazz i els quadres de tzigans.

Com és lògic, abans de començar regularment els estudis vaig voler apreciar que en tres o quatre teatres es donaven funcions d'òpera diàriament, amb els països d'Europa ocupats per obrers. Una comuna d'infants, que organitzen llur vida, ells sots. La institució d'antiques prostitucions, avui regenerades. El planetari, sempre ple de proletaris que s'interessen vivament per l'astronomia. La comuna d'ex-criminals de Bolxev. Exposicions dels grandiosos projectes del segle XXI, quinquennals. Institucions culturals instal·lades amb tots els avenços, clubs, museus d'art, cinemes.

Quan vaig considerar que ja tenia una idea, però bé que molt lleugera de la ciutat, vaig decidir començar l'assistència a classe. A l'escola hi havia dotze grups de trenta alumnes. Em van posar al vuitè, amb desena de molts que fos el seu company.

El professor Kataiev em va dir: «Es convenient fer bons estudis, perquè en sortir els alumnes de l'escola l'Estat els dona immediatament treball. El salari dels alumnes és més o menys elevat segons la capacitat de rendiment tècnic. El diploma influeix poc».

Afegei que la carrera era curta, perquè encara que hi havia tres o quatre Escoles d'Arquitectura a Moscou, alguna com l'Institut amb molts alumnes, d'arquitectes no n'hi ha prou, puix que es pensa reconstruir gairebé tot Moscou en deu anys. Els cursos d'estudi duren deu mesos i l'assistència és de set hores diàries. Aquestes coses em van fer pensar molt en els nostres països, on els joves, després de llargs anys d'estudi, es veuen completament desemparats, molts sense esperances de trobar feina.

En el meu curs la meitat dels alumnes eren noies; també n'hi havia de casades i de certa edat. Un del company, Andreiev, havia estat ferroviari; Olinov, escriptor a les oficines del Gosplan; Lobachov, camperol. De les dones, recordo els noms d'Àsia Stanislavskaya, Gala Andreievna, Tania Txavolkova i Guitta Txoklender, que coneixia el francès i em va ajudar molt.

Assistia regularment a classe. Començàvem a les nou, i en l'interval del migdia, menjàvem al restaurant de l'escola, per un ruble i mig. M'agrat el treball, els alumnes demostraven interès en l'estudi i disciplina. A la classe un dels Toia Crenov, era el secretari administratiu per elecció. Prenia nota de l'assistència, comunicava la labor de ca-

das, es preocupava dels horaris i cridava l'atenció dels qui es distreien o bromejaven. El dret d'imposar la disciplina és com a tots els alumnes i s'exerceix rigorosament. Un dia, Chernov, junt amb altres condeixebles afiliats al partit bolxevic, van renegar severament en acabar la classe tres de llurs companys, per no observar la deguda serietat. Entre ells hi havia la promesa de Toia, sense que aquest, que l'estimava molt, deixés per això de renegar-la.

Els professors no havien d'ocupar-se més que de llur labor professional, sense necessitat de posar-ma-cara o amenaçar amb el suspens, perquè els guardessin el respecte. Es comportaven amb els alumnes igual que un company. El director, Agababov, oficial de l'exercit roig, donava l'exemple. Jove i de tracte simpàtic, s'atruia per la seva senzillesa l'estimació general. En acabar les classes, jugava a escacs amb els alumnes. Si hi havia alguna festa no tenia inconvenient a ballar amb els estudiants. La concepció d'aquell que han d'ésser les relacions entre professors i alumnes és ben distinta a Rússia respecte del que és aquí. El camarada Agababov tenia cert orgull a fer-me dir als companys, entremés escàs vocabulari, que a Occident els estudiants paguen matricules cares i no poden seguir una carrera aquells que ho volen; en canvi, la U. R. S. S. és l'únic país on, no solament no paguen res en tal concepte, sinó que cobren cada mes els diners necessaris per a mantenir-se, cosa que els independència econòmicament. Després m'indicava l'anunci que hi havia a la porta, i explicava: «Es per demanar que vinguin més alumnes. Molts obrers i obreres, en sortir de les fàbriques properes, anaven les matèries, per tal de preparar-se la prova d'ingrés, i preguntaven el que se'ls abonaria per a estudiar».

Els mètodes, suficiència i labor dels professors eren objecte de crítica lliure per part dels alumnes, ultra ésser controlats per inspectors oficials. Vaig poder observar com el meu savi amic Kataiev era criticat en el període mural pels alumnes que consideraven que no tenia bon mètode d'ensenyament. Tot això era possible gràcies a l'interès dels alumnes en l'estudi. S'ajudaven els uns als altres, estudiaven freqüentment en grups i procuraven que els endarrerits es posessin al corrent. A les assemblees es tractava de lluitar contra les males qualificacions. I s'establí una competició entre els dotze grups en l'elevació de l'aportament. Tenim companys udmurks (de xoc), que es comprometen a treballar intensament. Si tenien zeros, com alguna vegada s'esdevé, perdien aquesta categoria.

Els mètodes d'estudi tenien una orientació pràctica, per tal que l'alumne fos apte. Per això a la nos-

tra Escola, a mitja carrera, se feien diversos mesos de treball, als tallers d'arquitectura. Es visitaven amb freqüència els monuments, museus i es feien excursions culturals. Anàvem a oïres en construcció. Recordo que anàrem a unes obres d'un Institut d'Ensenyament Secundari, parlarem amb els obrers. Estaven molt contents. Ens contaren que hi havia molta feina. A Moscou solament es construïen 72 instituts, capaçs per a 125.000 alumnes. En quatre mesos havien de quedar enllestits i dotats de tots els avenços. Passàrem mig dia a l'obra, portant bigues de fusta els homes i moles les noies.

En l'aspecte de la vida material hi ha moltes coses a remarcar. Entre elles el fet que els estudiants estan sindicats. Cada classe té el seu secretari sindical. Aquest és l'encarregat de facilitar-nos els bitllets de tramvies, ferrocarrils, teatres, museus, parcs, amb rebuques del 50 %.

Els estudiants sense família a la capital obtenien, a més, habitació gratuïta a cases d'estudiants. Aquestes cases, enormes construccions modernes, són força confortables i formen veritables ciutats universitàries. Un fet molt notable és el de l'assistència mèdica gratuïta. Molt prop de la nostra Escola hi ha precisament una policlínica especial per a estudiants. Jo mateix, en diverses ocasions vaig demanar una targeta d'identitat a les oficines de l'Escola, amb la qual em visitaren sense cobrar-me un kopek. Els qui necessitaven repos o una llarga curació rebien plaça gratuïta tot seguit als sanatoris del Caucas o de Crimea. El meu amic Txoklender, débil, m'enviava a una casa del repòs abans d'acabar el curs. Els estudiants, amb tots els problemes econòmics resolts, lligats a llurs famílies no per l'interès, sinó per l'amor, poden desenvolupar, des de molt aviat llur personalitat integralment. En aquesta forma, fins el problema sexual està resolt, puix que disposen de recursos per a casar-se quan els sembla oportú. La meua vida entre ells em va convèncer de llur entusiasme extraordinari en l'edificació de la nova societat.

Llur confiança en l'esdevenidor i llur moral són elevadíssimes. Recordo, com insistien que havia d'anar amb ells a la manifestació del primer de maig i amb quin afany es preparaven per a les festes. També anàrem en manifestació per tal de celebrar la inauguració del Metro, magnífica obra de la tècnica soviètica. Totes les iniciatives de la vida social són acollides amb entusiasme per part de la joventut. Donàvem voluntàriament diners per al segon pla quinquennal, així com per a les subscripcions que arran de la catàstrofe del "Màxim Gorki" es van fer per tal de construir setze avions gegants, els més grans del món. La cultura política i sociològica dels estudiants russos té un desenvolupament inconcebible als nostres països, no solament en els homes, sinó especialment en les dones. En el nostre curs tenim com a assignatura la història del partit bolxevista. Es donaven mitjans i conferències polítiques i al final de les classes dedicàvem quinze minuts a la lectura i comentaris de les notícies de premsa.

Al mes de juliol acabà el curs. I es va fer una festa de comiat. Consistí en una excursió a un lloc bellíssim, quatre hores de tren de Moscou. A les ribes d'un llac, asseguts damunt el verd tapis del sòl nòrdic, escoltàren les frases de comiat dels professors i alumnes qualificats. Foren llegits els noms dels estudiants — un quart del total — que per llur aborositat s'havien fet creditors al creixement d'una nova generació d'obres d'art, a l'Àsia Central, a l'Àfrica de l'Est, totes les despeses. A altres se'ls facilitaren excursions per a la regió de Moscou.

Joana Co'om, jove mestra sa ca a'ana, ens parla de

L'infant i l'escola a la U. R. S. S. en 1935

En començar el curs actual s'han inaugurat setanta-dos grups escolars, d'una capacitat aproximada de vuit-cents a mil-cinc-cens alumnes. Seixanta-vuit teatres, noranta cinemes i cinquanta-cinc teatres de marionettes exclusivament per a infants. La població escolar ha augmentat de set milions en 1913, a vint-i-cinc milions en l'actualitat

per VENCURA PLANA

LA U. R. S. S. INTERESSA
I una jove mestra d'infants catalana, Joana Co'om, que acaba d'arribar-ne, després d'una estada de dos mesos, ens podria dir coses. Ens podria parlar dels infants i de les escoles de la U. R. S. S. en 1935, per exemple.

—Em feia il·lusió, molta il·lusió, anar a la U. R. S. S. — ens diu Joana Co'om, instal·lada dins la tebor del recer amable d'un cafè-bar qual-sevol.

—I aquest any heu pogut anar-hi aprofitant les vacances.

—Exacte.

—Parleu rus?

—He seguit dos cursos de llengua russa a la nostra Universitat.

—No anàveu desprevint, dones. El viatge, l'heu fet en representació d'alguna entitat política o sindical...

—No, no. He fet un viatge particular. No pertanyo a cap partit polític. El meu viatge no ha tingut altre objectiu que estudiar de prop el moviment i la vida de la U. R. S. S. sense cap mena d'intermediaris, i d'una manera especial m'interessava conèixer els sistemes pedagògics en ús a la U. R. S. S. i tot el que es refereix a l'organització de l'ensenyament.

A la U. R. S. S. hi he estat dos mesos.

Quinze dies a Moscou, on al cap de poc temps d'ésser-hi vaig posar-me en contacte amb els meus col·legues del Sindicat de Treballadors de l'Ensenyament, els quals em donaren tota mena de facilitats i m'invitaren a acompanyar una expedició de col·legues de diversos països en una excursió per l'interior, travessant els Urals i arribant fins a la Sibèria.

Visitàrem Kirov, Spetslovsk — la ciutat on executaven la família imperial —, Xelavinsk i Magnitogorsk. Aquestes dues darreres ciutats en el 1929 eren constituïdes per una dotzena de barraques i avui tenen 75.000 i 400.000 habitants, respectivament. És un detall important.

El Govern soviètic, sota la consigna de Stalin: "Nosaltres hem de formar una nova generació d'homes sans, radicosos, capaçs d'elevar la polítics del país dels Soviets", es preocupa d'una manera extraordinària de l'infant i el seu desenvolupament.

Quan una dona ha d'ésser mare, l'Estat es preocupa de donar-li tota mena de facilitats.

Dos mesos abans de l'esdeveniment deixa la feina, que no repren fins que l'infant ha complert dos mesos.

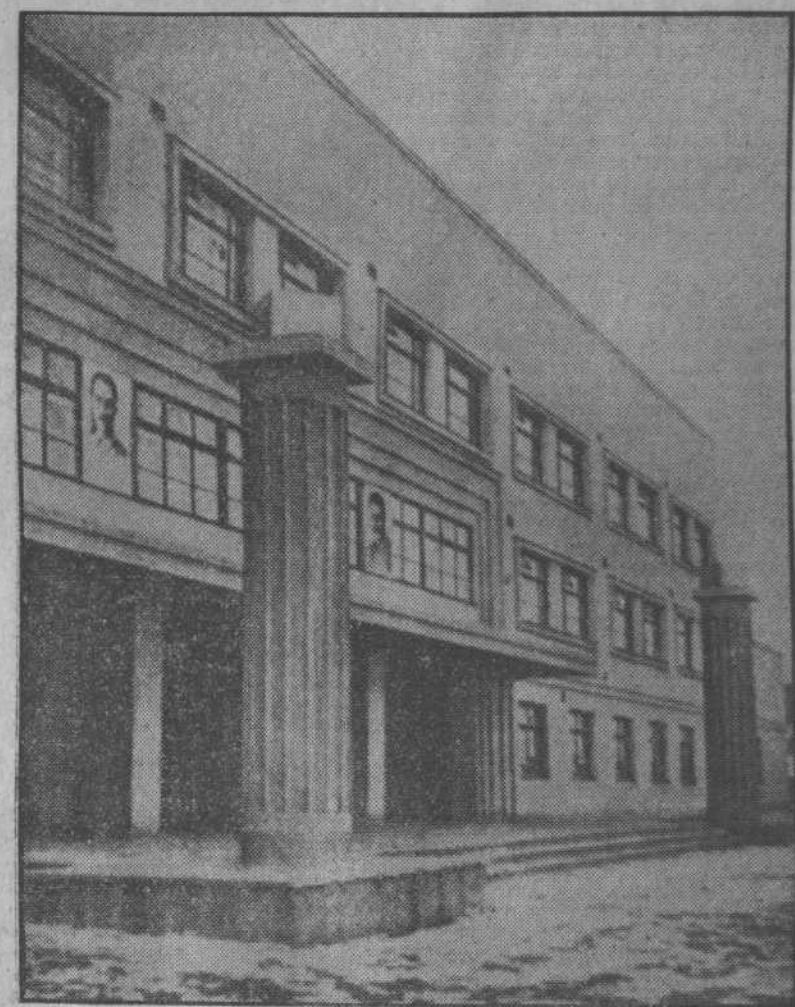
Durant aquest temps la mare cobra el seu sou íntegre.

Al cap de dos mesos, o sigui quan la mare ha de reintegrar-se a la feina, l'infant ingressa a la Casa-bressol, on és atès fins que compleix tres anys.

En aquestes cases-bressol, on cada matí deixa la mare el seu infant, que no recollirà fins al vespre, els nens són cuidats i atesos amb tots els avenços de la ciència i amb una cura i atenció exemplars.

Als infants, en entrar cada matí a la casa-bressol, els es canvia la roba, així com també se la canvia el personal competent que té cura dels infants. Les persones que visiten les cases-bressol són invitats a descalçar-se i posar-se unes sabates especials o cobrir-se amb una bata a propòsit.

Tot això amb el fi d'evitar que al-

L'Institut núm. 30, de la sèrie de setanta dos inaugurats a primer d'octubre a Moscou, en els quals hi tenen cabuda més de 100.000 estudiants.

Aquest Institut és exclusiu per als fills dels obrers de la fàbrica Kaganovitz.

gun microbi nociu s'introdueixi dintre la casa-bressol.

En arribar als tres anys, el nen passa al Jardí d'Infants, on és acollit fins que arriba als set anys, que és l'edat de l'entrada a l'escola.

El període escolar es fixa fins als divuit anys.

En l'actualitat, però, l'estada a l'escola fins als divuit anys encara no és general, si bé tendeix a ésser-ho.

L'edat mínima establerta és fins als catorze anys.

Entre els catorze anys que la necessitat imposa i els divuit que hom fixa com a necessaris, es troben escoles que finalitzen els cursos a quinze, a setze i a disset anys, segons les necessitats i disponibilitats de cadascuna.

També degut a la insuficiència de locals, fins l'any passat en moltes escoles es feien tres torns, a fin de donar cabuda a tots els infants.

Aquest any, però, en començar el curs pel setembre, s'han inaugurat setanta-dos grups escolars d'una capacitat que oscil·la entre els 800 i els 1.500 alumnes cadascun.

Tot i això, però, encara en moltes escoles cal donar dos torns.

Seguint, però, la marxa d'edificació d'escoles que s'ha imposat el Govern, és segur que l'any vinent es donarà un torn diari per escola. La proporció d'alumnes per professor ve a ésser com a casa nostra, d'uns 35 a 40 alumnes.

Cal dir que si bé totes les escoles i els Jardins d'Infants i les cases-

brejol estan sota el control de l'Estat i servits per personal format a les institucions de l'Estat, qui manté i dirigeix aquestes institucions és sempre un nucli productor.

O sigui que l'existència d'una casa-bressol, d'un jardí d'infants i d'una escola és la conseqüència de l'establiment d'un centre de treball.

Així cada fàbrica, o mina, o taller, o grup d'indústries diverses, té la seva casa-bressol, jardí d'infants i escola.

Aquest grup de formació de l'infant, format per la casa-bressol, el jardí d'infants i l'escola és establert a tot arreu, tant a les ciutats com a l'interior.

Vaig visitar un "koljos" d'uns 400 habitants, Molokov, a 60 quilòmetres de Moscou, i vaig trobar-hi els seus casa-bressol, jardí d'infants i escola.

L'organització escolar de la U. R. S. S. és totalment diferent de la dels països capitalistes.

En tots els períodes escolars hom educa l'infant en la virtut de la força col·lectiva, menyspreant l'individualisme.

Així, tant en la casa-bressol, com en el jardí d'infants, com a l'escola, els infants més grans ajuden als més menuts, i ells amb ells s'ajuden en les tasques escolars i extra escolars, i hom observa que els infants de la U. R. S. S. no es troben coberts ni es fan estranys quan es troben davant una persona forastera, i hi parlen i fan preguntes amb tota naturalitat.

Edat per edat, tenen una cultura i uns coneixements molt superiors als dels nostres infants i es preocupen per temes i qüestions que als considerem reservats a les persones grans.

M'he trobat en totes les escoles que he visitat d'aquelles ciutats tan llunyanes que, en presentar-se el professor als alumnes i donar compte de la meua nacionalitat, tots els alumnes em voltaven i em demanaven detalls de la revolució del 6 d'octubre i m'erigien en jutge de les discrepàncies que hi havia entre ells sobre petits detalls, de matís geogràfic, de l'origen de la Generalitat, etc.

Aquells menuts estaven perfectament assabentats de tot l'esdeveniment a Astúries i a Catalunya, i em parlaven dels senyors Lerroux i Gil Robles d'una manera que no podreu dir-ho als lectors, car la censura intervingia.

Això us ho explicareu si considereu que a la U. R. S. S. l'escola és una continuació de la llar.

Allí es debaten tota mena de problemes i, detall important, a les escoles, com als tallers i fàbriques, hi han grups del Socors Roig Internacional que tant ha ajudat als perseguits d'Astúries i Catalunya.

En totes les escoles de la U. R. S. S. hi ha establerta la coeducació. I no hi ha diferències en els plans d'estudi, com no hi ha diferència de sexe en la vida social.

En els primers graus de l'escola, de set a deu anys, els infants fan treballs de teixir, decoració, dibuix, ganxet, mitja, cosir, brodar, etc., i ho fan igual nens i nenes.

I us diré que ho fan tan bé els nens com les nenes.

En les escoles, els infants estan organitzats en Comitès.

L'escola funciona sota el control d'un Consell escolar, el qual es reuneix periòdicament i és format per delegacions dels pares, de la fàbrica o centre productor que apadrina l'escola, dels mestres i dels alumnes.

(Passa a la pàg. 4)

Edificis a la Ciutat de l'Estudiant, a Moscou, on els estudiants resideixen per compte de l'Estat mentre estudien

UNA ESCUELA AL CALABOZO! El colegio de niñas desahuciado en Vélez-Málaga

La Comisión gestora, formada por radicales, no tiene el dinero necesario para pagar al dueño de la casa

CIENTO DIEZ NIÑAS SIN ESCUELA

Por qué no se han cumplido los trámites necesarios para el desahucio? Otra escuela de niñas a punto de seguir el mismo camino

L'OBRA CULTURAL DE LES DRETES
Llegim a "La Voz", de Madrid, d'on reproduïm els titulars i gravat de més amunt:
"Málaga, 11 (12 m.). — En la barriada de Torre del Mar, del término municipal de Vélez-Málaga, ha ido desahuciada la escuela nacional de niñas. Parece que el Ayuntamiento no pagaba la cuota de alquiler del inmueble al alquiler correspondiente. La maestra ha dado cuenta del acto al inspector de Primera Enseñanza. Los enseres de la escuela han sido trasladados al calabozo del ayuntamiento, donde se cree que se darán las clases hasta que en definitiva se resuelva el asunto. (Fébus.)"

La retirada dels vocals obrers del Consell de Treball

per VICENÇ RIERA

La atenció pública ha estat atreta, aquestes darreres setmanes, sobre el Departament de Treball. Els vocals obrers de la Comissió Permanent del Consell de Treball es van retirar i la seva retirada provocà, en els mitjans obrers, comentaris diversos. La retirada va adquirir una publicitat extraordinària degut a una nota publicada a la premsa dels vocals que es retiraven, per les declaracions d'un dels i per la nota d'alguna organització obrera que va provocar. De tot plegat la cosa no quedava prou ben explicada, i com que ja fa temps que al Departament de Treball ocorren coses que fan parlar la gent i que algun dia ja explicarem, el públic ha sentit una gran curiositat per la qüestió. "Aneu a veure Vila Cuenca", ens diu el director.

Vila Cuenca és un dels vocals obrers de la U. G. T. que s'han retirat. És el que va fer aquelles declaracions al·ludides.

—Una troballa al seu despatx.
—Per què s'heu retirat del Consell de Treball? — li demana.
—La cosa ve de lluny.

—Molt bé. Expliqueu-m'ho.
—Fa temps que vam observar que el conseller fallava els recursos que havien passat pel Consell de Treball prescindint de l'acord dels vocals, fins i tot en aquells casos que l'acord havia estat pres per unanimitat i que coincidia amb l'informe de l'assessor jurídic. Això era un cas insolent, des de novembre de 1934, data en què el Consell va començar a actuar. Durant aquest temps el Consell havia realitzat una tasca excel·lent, que permetia que els obrers de Catalunya posseïssin les seves millors esperances en aquest organisme, però l'actitud del conseller, que venia, de fet, a anul·lar el Consell, ens va molestar vivament. Aquella actitud feia el prestigi de la institució, el prestigi personal dels vocals, i sobre tot, el prestigi de les organitzacions que ens havien enviat al Consell perquè les hi representessin.

—Encara com no us retiràreu aleshores?
—Ja ho vam pensar — salta Vila Cuenca — però ens va deturar el pensar que el Consell de Treball era l'única institució pública de Catalunya on encara actuaven homes d'esquerra. Nosaltres havíem començat, en aquesta institució, un treball que començava a donar els seus fruits. Era una cosa seriosa; estavem establint una jurisprudència de treball, els resultats de la qual serien cada dia més patents per al poble català. Era el lloc on es resolien els conflictes entre el Treball i el capital de Catalunya.

—Però si de fet això quedava anul·lat.
—Una actitud nostra podia fer canviar la del conseller. De moment, per tal que els nostres representants no poguessin atribuir les decisions del conseller a l'acord del Consell de Treball, decidírem comunicar-los els acords del Consell, és a dir, que donàrem compte de la nostra actuació als obrers que ens havien elegit perquè els representessin al Consell de Treball.

Vila Cuenca fulleja el paperam d'una carpeta i n'extreu un paper que s'extreu.

El paper diu:
"Los que subscriben, vocals de la Comissió Permanent del Consell de Treball de Catalunya, manifestan para que quede consignado en el acta de la sesión del Consejo correspondiente al día de la fecha:
"Que en relación con el decreto del Departamento de Trabajo de la Generalidad de Cataluña del día 11 de octubre de 1935 ("Boletín de la Generalidad de Cataluña", número 284), han de hacer patente su enérgica protesta por los desconsiderados términos del citado decreto al referirse a las atribuciones de los vocals del Consejo de Trabajo y a la representación que los mismos ostentan por delegación de los que para tales cargos les eligieron.
"Manifestan, asimismo, que por el respeto que a ellos se deben y sobre todo por el que han de guardar a quienes les eligieron, harán caso omiso de los preceptos del decreto aludido, por estimar que el mismo no guarda relación alguna con los preceptos constitucionales y que en consecuencia continuarán dando cuenta de los informes emitidos por el Consejo de Trabajo de Cataluña a aquellos obreros que se hallen afectados por los mismos." Barcelona 22 de octubre de 1935. — José Vila, Antonio Olarte, Pedro Pueyo, Rafael Morella, Juan Cortés."

Vila repren la conversa:
—Després del que ja sabem, la nostra retirada i la dels representants de la U. G. S. O.; la nota i les manifestacions que ja coneixeu... Mentrestant vam arribar al dia 9 de novembre, que havia estat assenyalat per a la celebració del Ple del Consell de Treball.

—Per què era aquest Ple?
—Per a l'elecció de la nova Comissió Permanent, a més, és clar, de la lectura de l'acta de la sessió anterior i de la Memòria. Però aquest Ple no es va celebrar perquè no es van arribar a reunir el nombre màxim de vocals, que és de quaranta. Ara està convocat per al dia 19 d'aquest mes.

—Hi aniré i parlarem clar i fort.
—Ja ens explicarem com ha anat.

Com que tal com he dit en començar la nota que els vocals representants de la U. G. T. lluraven a la premsa, ha provocat comentaris contradictoris als mitjans obrers, per tal de donar a la nostra informació una objectivitat absoluta, reproduïm a continuació la nota publicada per la U. G. S. O., els repre-

sentants de la qual s'han retirat, també, del Consell de Treball:

"¿QUE PASSA AL CONSELL DE TREBALL?"

"Amb el títol que encapçala les presents línies s'ha publicat a la premsa local una nota del Secretariat de la U. G. T. a Catalunya, en

la qual després d'unes consideracions sobre un decret del conseller-gestor de Treball, data 8 d'octubre (Bul·letí de l'Onze), anuncia la seva retirada del dit organisme. No hauríem volgut dir res més sobre aquesta nota, puix que no creïem que siguin aquests els moments més apropiats per a entaular polèmiques amb altres organitzacions obreres, però el final insidioso de la nota esmentada, ens obliga a dir, amb to-

ta claredat, el nostre criteri, tot i fent constar:

"1. Que els nostres vocals i aliats en el si del Consell de Treball han actuat en defensa dels interessos que els estaven encomanats, amb la mateixa fermesa que ho han pogut fer els esmentats que diuen retirar-se.

"2. Que els vocals de la U. G. T. que s'han retirat de la Comissió Permanent del Consell (l'únic organisme que actuava) cessaven en llurs càrrecs el dia 9 del corrent, per la qual cosa hem de dir que han renunciat a un càrrec que ja no ostentaven.

"3. Que els nostres vocals varen proposar, amb motiu dels fets d'octubre, retirat-se del Consell quan encara s'havien de cobrir les dietes de tot l'any. Els vocals de la U. G. T. que avui, segons es veu, tenen la pell tan prima, no varen pas presenciar-hi.

"També hem de fer constar que els vocals que s'alludeixen en l'esmentada nota, també es retiraren de la Permanent el dia 22 juny amb els de la U. G. T., tot fent constar que no creien un error.

"Quant al decret de referència, l'hem llegit manta vegada i no trobem res que pugui ferir la dignitat dels vocals obrers ni patrons. Nosaltres creiem que és una mesura del conseller-gestor de Treball per a evitar que determinats elements relacionats amb agències administratives puguin mercaderar amb els fallos o determinacions del Consell de Treball, com sembla que ha succeït.

"Barcelona, 6 de novembre del 1935.
"Per la Comissió Executiva de la U. G. S. O., el President, Joan Fronjó; el Secretari, Joan Sánchez Marín."

JOSEP VILA CUENCA

la qual després d'unes consideracions sobre un decret del conseller-gestor de Treball, data 8 d'octubre (Bul·letí de l'Onze), anuncia la seva retirada del dit organisme. No hauríem volgut dir res més sobre aquesta nota, puix que no creïem que siguin aquests els moments més apropiats per a entaular polèmiques amb altres organitzacions obreres, però el final insidioso de la nota esmentada, ens obliga a dir, amb to-

ta claredat, el nostre criteri, tot i fent constar:

"1. Que els nostres vocals i aliats en el si del Consell de Treball han actuat en defensa dels interessos que els estaven encomanats, amb la mateixa fermesa que ho han pogut fer els esmentats que diuen retirar-se.

"2. Que els vocals de la U. G. T. que s'han retirat de la Comissió Permanent del Consell (l'únic organisme que actuava) cessaven en llurs càrrecs el dia 9 del corrent, per la qual cosa hem de dir que han renunciat a un càrrec que ja no ostentaven.

"3. Que els nostres vocals varen proposar, amb motiu dels fets d'octubre, retirat-se del Consell quan encara s'havien de cobrir les dietes de tot l'any. Els vocals de la U. G. T. que avui, segons es veu, tenen la pell tan prima, no varen pas presenciar-hi.

"També hem de fer constar que els vocals que s'alludeixen en l'esmentada nota, també es retiraren de la Permanent el dia 22 juny amb els de la U. G. T., tot fent constar que no creien un error.

"Quant al decret de referència, l'hem llegit manta vegada i no trobem res que pugui ferir la dignitat dels vocals obrers ni patrons. Nosaltres creiem que és una mesura del conseller-gestor de Treball per a evitar que determinats elements relacionats amb agències administratives puguin mercaderar amb els fallos o determinacions del Consell de Treball, com sembla que ha succeït.

"Barcelona, 6 de novembre del 1935.
"Per la Comissió Executiva de la U. G. S. O., el President, Joan Fronjó; el Secretari, Joan Sánchez Marín."

JOSEP VILA CUENCA

la qual després d'unes consideracions sobre un decret del conseller-gestor de Treball, data 8 d'octubre (Bul·letí de l'Onze), anuncia la seva retirada del dit organisme. No hauríem volgut dir res més sobre aquesta nota, puix que no creïem que siguin aquests els moments més apropiats per a entaular polèmiques amb altres organitzacions obreres, però el final insidioso de la nota esmentada, ens obliga a dir, amb to-

ta claredat, el nostre criteri, tot i fent constar:

"1. Que els nostres vocals i aliats en el si del Consell de Treball han actuat en defensa dels interessos que els estaven encomanats, amb la mateixa fermesa que ho han pogut fer els esmentats que diuen retirar-se.

"2. Que els vocals de la U. G. T. que s'han retirat de la Comissió Permanent del Consell (l'únic organisme que actuava) cessaven en llurs càrrecs el dia 9 del corrent, per la qual cosa hem de dir que han renunciat a un càrrec que ja no ostentaven.

"3. Que els nostres vocals varen proposar, amb motiu dels fets d'octubre, retirat-se del Consell quan encara s'havien de cobrir les dietes de tot l'any. Els vocals de la U. G. T. que avui, segons es veu, tenen la pell tan prima, no varen pas presenciar-hi.

"També hem de fer constar que els vocals que s'alludeixen en l'esmentada nota, també es retiraren de la Permanent el dia 22 juny amb els de la U. G. T., tot fent constar que no creien un error.

"Quant al decret de referència, l'hem llegit manta vegada i no trobem res que pugui ferir la dignitat dels vocals obrers ni patrons. Nosaltres creiem que és una mesura del conseller-gestor de Treball per a evitar que determinats elements relacionats amb agències administratives puguin mercaderar amb els fallos o determinacions del Consell de Treball, com sembla que ha succeït.

"Barcelona, 6 de novembre del 1935.
"Per la Comissió Executiva de la U. G. S. O., el President, Joan Fronjó; el Secretari, Joan Sánchez Marín."

JOSEP VILA CUENCA

la qual després d'unes consideracions sobre un decret del conseller-gestor de Treball, data 8 d'octubre (Bul·letí de l'Onze), anuncia la seva retirada del dit organisme. No hauríem volgut dir res més sobre aquesta nota, puix que no creïem que siguin aquests els moments més apropiats per a entaular polèmiques amb altres organitzacions obreres, però el final insidioso de la nota esmentada, ens obliga a dir, amb to-

ta claredat, el nostre criteri, tot i fent constar:

"1. Que els nostres vocals i aliats en el si del Consell de Treball han actuat en defensa dels interessos que els estaven encomanats, amb la mateixa fermesa que ho han pogut fer els esmentats que diuen retirar-se.

"2. Que els vocals de la U. G. T. que s'han retirat de la Comissió Permanent del Consell (l'únic organisme que actuava) cessaven en llurs càrrecs el dia 9 del corrent, per la qual cosa hem de dir que han renunciat a un càrrec que ja no ostentaven.

"3. Que els nostres vocals varen proposar, amb motiu dels fets d'octubre, retirat-se del Consell quan encara s'havien de cobrir les dietes de tot l'any. Els vocals de la U. G. T. que avui, segons es veu, tenen la pell tan prima, no varen pas presenciar-hi.

"També hem de fer constar que els vocals que s'alludeixen en l'esmentada nota, també es retiraren de la Permanent el dia 22 juny amb els de la U. G. T., tot fent constar que no creien un error.

"Quant al decret de referència, l'hem llegit manta vegada i no trobem res que pugui ferir la dignitat dels vocals obrers ni patrons. Nosaltres creiem que és una mesura del conseller-gestor de Treball per a evitar que determinats elements relacionats amb agències administratives puguin mercaderar amb els fallos o determinacions del Consell de Treball, com sembla que ha succeït.

"Barcelona, 6 de novembre del 1935.
"Per la Comissió Executiva de la U. G. S. O., el President, Joan Fronjó; el Secretari, Joan Sánchez Marín."

Junta nova al Centre Català d'Esquerra

En la junta general que tingué lloc el dijous passat, dia 15, foren nomenats els següents Consell Directiu i Comitè d'Actuació Política del Centre Català d'Esquerra: CONSELL D'ACTUACIÓ POLITICA: Carles Pi i Sunyer, Jaume Serra Hunter, Pere Coromines, Francesc X. Casals, Josep Tomás i Piera.

CONSELL DIRECTIU: President, Josep Sunyer i Gorriga. Vice-President primer, Ferran Lladent. Vice-President segon, Miquel Soler Elies.

Secretari, Josep Cairó Cervera. Vice-Secretari, Josep Turon. Tresorer, Daniel Huch. Comptador, Manuel Juliachs.

Bibliotecari, Joaquim Comes. Vocal d'Economia, Pere Grasas. Vocal d'Estudis Socials, Lluís Bru. Vocal de Cultura, Pere Pascual. Vocal d'Organització i Propaganda, Anicet Salvans.

Per unanimitat s'acordà enviar l'adhesió de l'entitat als senyors Consellers de la Generalitat presos a Cartagena i Puerto de Santa Maria, i fou tramès un telegrama que diu:

"Assemblea general Centre Català d'Esquerra, Rambla Catalunya, acordà per aclamació enviar-vos adhesió entusiasta i fraternal abraçada."

El feixisme, protegit oficialment

A la plaça de Palau la policia detingué un individu que repartia uns fulles que contenien forts atacs contra el feixisme.

La policia s'incutí de diversos paquets dels sudits fulles i el detingut passà als calabossos de la Prefectura de Policia.

Optimisme

Manuel Brunet escriu a "La Veu de Catalunya": "La nostra victòria electoral és segura, si hi possem el coll."

Apa, doncs, a posar-hi. Ens fa l'efecte que Manuel Brunet és tan mal profeta com el seu principal don Francesc d'A. Cambó.

UN MINISTRE SIMPÀTIC

El senyor Usabiaga és un ministre molt simpàtic que ha pensat que no li ha manera humana de prendre's seriosament aquestes Cortes, i per això cada vegada que pren la paraula en viu una de les seves.

Heus ací alguns fragments extrets dels seus darrers discursos, publicats al "Diario de Sesiones" d'aquesta setmana:

"Como soy hombre de mar, por que nací en la más bella ciudad, Donostia, hoy San Sebastián, capital de Guipúzcoa, conozco perfectamente lo que es el mar, y he de decir al señor Alonso Rodríguez que lo mismo me dan los problemas de mar que los de tierra, y que también

conozco ese problema de la Traslaticiana precisamente por haber estudiado mi carrera en Barcelona, donde ya desde joven oí hablar de la Traslaticiana."

"Por consiguiente, agradezco al señor Magraner extraordinariamente el envío de su folleto que, como digo, he leído y releído; pero no he tenido tiempo suficiente para dar-me cuenta de cuál es este problema del aceite, este problema del olivo, árbol verdaderamente venerado por los griegos y al que los que tenemos canas guardamos determinados respetos."

"Toda la trayectoria de mi vida modesta, por ser yo un hombre de la clase media española, ha consistido en roturar mi cerebro en forma que las simientes que el señor Magraner, fructificaron... y me pongo a la disposición de la Cámara para, con mis conocimientos, pocos o muchos, pero con mi voluntad, que es muy grande, estudiar estos problemas, pasárolos por el filtro de mi inteligencia y darles una solución en armonía con los intereses del país."

"Hace seis días que tomé posesión del ministerio y en esos días, es decir, en seis por veinticuatro horas, o sea, en ciento cuarenta y cuatro horas."

"Fijese S. S. en las horas que llevo señalado aquí en este banco: he pasado 37.180 segundos... Muy sencillo: cinco horas multiplicado por 60 y por 60.180. Si no supiera hacer operaciones tan sencillas no podría ocupar este puesto."

"gés, potser representaria una solució per a aquest en el sentit de donar-li la unitat interior, per la qual sospiren els alts dignataris del partit. En tot cas, segons els seus inicis, el Partit Socialista de Catalunya hauria d'actuar enfront de la democràcia d'esquerra, amb plena personalitat, cosa — diuen — que s'ha oblidat molt sovint. És el que "Realidad", el setmanari socialista de la fracció Aragüestain, concretava en aquestes paraules:

"Coalición para la lucha electoral, bien, si llegamos a un sincero acuerdo sobre las cuestiones apuntadas — libertad de presos, retorno: libre de los expatriados, severa revisión de los excesos represivos, individualización fulminante de responsabilidades per los injustos comensales en el segon bienio, etc... Pero coalición para gobernar con la pequeña burguesía sobre su programa, nunca."

En fi, com acabava l'actual mareajada que sotragueja importants nuclis de l'esquerra burgesa i del proletariats? No crec que triguem gaire a saber si serà una agació inútil més o quelcom de fort o de seriós.

La sessió del dia 8 d'aquest mes del Parlament de la República, el flamant ministre radical senyor Usabiaga deia:

"Fijese la V. S. que porto asseguat en aquest banc blau 18.000 segons... Molt senzill: cinc hores, multiplicat per 60 i per 60, 18.000. Si no sabés fer aquestes operacions tan elementals no podria ocupar aquest lloc."

El Parlament de la República ha reculat quant a les conseqüències de la ininterrompuda difamació de què venia essent objecte el senyor Marcell Domingo pels afers del blat.

Els que han difamat tant i tan lleugerament, no s'han vist donar ara, a l'hora de la veritat, per acusar.

En canvi, Pérez Madrigal no té pèls a la llengua, segons ha demostrat reiteradament.

Malgrat això, no serà expulsat del partit radical, que de passada diem que encara existeix.

El Govern que encara presideix el senyor Chapaprieta ha nomenat comissari del blat el senyor Larraz.

El senyor Larraz, no sabeu qui és el senyor Larraz?

El senyor Larraz és un redactor de El Debate.

El Debate és el defensor més aferrissat que té el nou Estatut de Premsa que ara patrocina Salomó i que és el mateix, molt millorat en pitjor, que aquell que no va aconseguir fer passar Vaquero i que aquell que el senyor Herrera — el director del diari en el qual fa de redactor el nou comissari del blat — no va poder encolorir-li al dictador senyor Primo de Rivera, perquè aquest senyor — que Déu l'hagi per donat — va trobar-lo un xic inquisitorial.

Ara, però, tampoc passarà... Epl, almenys si és que els periodistes no estan decidits a passar els estius a les colònies... penitenciàries!

Només cal dir que l'esperpento del senyor Herrera l'estan començant ja diaris com ABC i La Nación.

El senyor Lerroux — que els donem paraula d'honor que encara és cap del partit radical, partit que encara és al món — ha dit que s'ha fet molta fantasia al voltant de la Constitució i de la tasca que ha de portar a cap la Comissió depuradora — del partit, elegida en votació secreta.

La Comissió no està conforme, segons sembla, ni amb les declaracions del caudillo ni amb el caudillo mateix, ni amb la transigència demostrada pel caudillo envers els seus correligionaris "strapètics".

La Comissió es veu que està decidida com a tal Comissió radical a depurar radicalment i a passar per sobre de tot en la seva honorable — tasca.

La ja famosa Comissió sembla que ha decidit dissoldre's...

El comissari d'ensenyança de Catalunya, que és un home del partit radical, va marxar fa tres dies en l'express de Madrid.

Aquesta notícia ve a demostrar, si més no, que no tot el que ha fet el comissari durant la seva curta estada aquí pot considerar-se mai fet.

Els presos del fort de San Cristóbal, a Pamplona, malgrat que varen ésser visitats pel senyor Salomó, que va poder confirmar que era cert — com li havia estat denunciat — que es moren de fred, encara no han estat traslladats.

Encara no hi ha hagut manera humana de proveir els alts càrrecs de Catalunya que el senyor Pich i Pon va deixar vacants.

NAQUERA

NOBLES PER A OFICINES

Agustí Allaba

C. TALLERS, 29 i 31-BARCELONA

El moviment per la unitat en els partits obrers

per JORDI SUBIRATS

A França

Fa uns quants mesos que en aquestes mateixes pàgines ens ocupàvem de la preocupació que existia en els mitjans obrers francesos per arribar a la unitat, organica de les organitzacions obreres. D'aleshores ençà, a la veïna República s'ha donat un gran pas en aquest sentit.

La fusió de les dues centrals sindicals que en aquella data es donava solament com a probable és ja una realitat. En els Congressos celebrats el mes de setembre per la C. G. T. i per la C. G. T. N. es va consagrar la reconstitució de la veïna central sindical que havia quedat partida en dos trossos en el Congrés sindical d'Orleans de 1921, seguint en això el fenomen de disgregació que s'estava operant llavors entre els partits obrers francesos. La nova C. G. T. reconstituïda aplegarà més d'un milió d'adherits, i el primer Congrés de la unitat que se celebra el proper mes de gener no deixarà de constituir una magnífica demostració de la pujança del moviment sindical.

La unitat d'acció econòmica que acaben de realitzar les dues centrals sindicals de la veïna República entra dins la nova tàctica que descabdella la III Internacional. Això no ha de fer por a ningú que es reclami dels postulats d'esquerra perquè com més curta es faci la distància entre els que posseeixen massa i els que no tenen ni un pa a la post, menys probabilitats hi haurà d'un salt al buit.

En el darrer Congrés del Komintern celebrat a Moscou el mes d'agost — algunes resolucions del qual van promoure notes diplomàtiques de protesta dels Estats Units i del Japó — es va tractar a fons el problema de la unitat política i sindical, com a mitjà més segur per a enfortir el front comú de les esquerres burgeses i neo-socialistes i com batre amb més eficàcia la crisi econòmica, els perills de guerra i l'amenaça feixista.

Cal recarregar sobre els poderosos dels Dimitroff — el fardell de la crisi que han d'aguantar ara les espatlles dels treballadors. Cal lluitar contra el feixisme per la defensa dels drets del proletariat i per la conservació de les darreres llibertats de la democràcia burgesa. Unitat d'acció política recolzant la democràcia burgesa, unitat d'acció econòmica fer acceptar les reivindicacions obreres.

Allí on l'ambient presenta majors dificultats és en el camp polític. Les gestions que ha fet fins ara la Tercera Internacional han tingut un èxit molt migrat. El Comitè Executiu de la Internacional Obrera Socialista — II Internacional resident actualment a Brussel·les, adoptava en la reunió celebrada el mes d'octubre una ordre del dia declarant que no estava en disposició d'acceptar la invitació que li havia estat feta per la Internacional Comunista per a una reunió amb els seus delegats, ja que es donava el cas que els partits socialistes de Gran Bretanya, Països Baixos, Suècia, Dinamarca i Txecoslovàquia havien refusat de menjar qualsevol acció comuna amb els partits comunistes de llur país. Malgrat tot, el Comitè executiu deixava la porta oberta i autoritzava el seu president, Vandervelde, a realitzar entrevistes d'informació amb les organitzacions que porten a terme una acció contra la guerra. Vandervelde va anar a París, i més pel que s'ha debat de dir que pel que la premsa ha divulgat, hom creu que les entrevistes del president de la II Internacional van tenir un major abast del que del-

xava suposar el mandat que li havia donat el Comitè de Brussel·les.

Entretant a França, avançant-se als esdeveniments, socialistes i comunistes adopten una plataforma d'acció comuna que abraça els principals extrems següents: revalorització de salaris i sous; la setmana de 40 hores; una acció orientada vers el desenvolupament de la capacitat de compra dels treballadors; la generalització dels contractes col·lectius de treball sotmesos al control obrer i creació d'un fons nacional de l'atur i realització de grans treballs finançats amb l'ajut de mesures que afectarien principalment les grans fortunes; dissolució de les Lligues feixistes; dissolució del Consell de regència del Banc de França; nacionalització dels grans monopolis capitalistes, etc.

D'altra banda, igual moviment per la unitat es manifesta en els partits afrins que qualifiquem de neo-socialistes. En el Congrés celebrat aquest mes a Pantin, prop de París, ha quedat constituïda la Unió Socialista Republicana de França, que serà presidida per Paul-Boncour i que reuneix el Partit Socialista de França, el Partit Socialista Francès, el Partit Republicà Socialista i el Socialisme Independent. La força parlamentària d'aquest nou Partit no serà inferior a una bona seixantena de diputats.

A Catalunya

A Catalunya, ¿quina és la situació o, millor dit, la disposició dels partits obrers pel que fa al moviment per la unitat d'acció?

Davant els rumors d'una consulta electoral que de cada dia es fa més inajornable, els antics personatges i els aspirants a ésser-ho, comencen a prendre posicions. Aquest, però, és un aspecte de la qüestió que no ens interessa. Malgrat això, hi ha certes coincidències que per al senzill

home del carrer no poden passar despercebudes i que demostren una vegada més que per a certes persones els anys no passen i que tota llur preocupació consisteix a excel·lir en habilitats per tal de situar-se el més avantatjament possible.

Entretant, la profunda inquietud que remou actualment en primer lloc la massa obrera de la veïna República aquí s'ha traduït en el petit joc de sempre.

La Unió Socialista de Catalunya indubtablement ha rebut un gran reforç moral amb l'arribada d'Estad Català després Partit Català Proletari, la majoria de components dels quals no crec que estiguin gaire d'acord en aparèixer diluïts en la unitat, avui encara influenciada pel sector col·laboracionista a ultrança.

El Bloc Obrer i Camperol també ha fet la seva petita unitat amb l'Esquerra Comunista (trotskista), i han adaptat el nom sonor i pretencions de P. O. U. M. — "Partido Obrero de Unificación Marxista".

Sembla, però, que amb l'entrada dels trotskistes de l'Andreu Nin i d'en Narcís Molins i Fàbrega, la tendència espanyolista del Bloc ha quedat reforçada, quan semblava que havia d'ésser al revés. D'aquest fet les antigues incompatibilitats entre les dues fraccions bloquistes — la catalanista de "L'Hora" i l'espanyolista de "La Batalla" — han sortit novament a la superfície i la cremor és a frega-pell.

Es potser per aquestes raons i per altres que per ara no volem examinar, que es parla amb molta insistència de la formació del Partit Socialista de Catalunya, que vindria a aplegar un important sector de la massa obrera i altres nuclis que es senten potser una mica incòmodes en el medi on ara conviuen.

Fet i fet, potser aquesta desviació més a l'esquerra de certs nuclis que avui figuren en algun partit bur-

ges, potser representaria una solució per a aquest en el sentit de donar-li la unitat interior, per la qual sospiren els alts dignataris del partit. En tot cas, segons els seus inicis, el Partit Socialista de Catalunya hauria d'act